

“He escrit la novel·la primer en francès per a allunyar-me’n emocionalment”

Jordi Boixadós (Barcelona, 1958), narrador, cantautor i traductor, publica a Columna la novel·la *Àngels a l'andana*. El seu primer llibre de narrativa és *El carrer Dachau* (1991).

—La pàgina de crèdits indica que el títol original de la novel·la és *Pas d'âme, pas de roman*. Hi ha un text previ en francès, doncs?

—Sí, però és inèdit. És la primera versió de la novel·la. Això té una explicació. Vaig decidir d'escriure la novel·la arran d'una circumstància que li va passar al meu germà i que coincideix amb el que li passa al personatge de l'Enric, que es queda en coma irreversible arran d'un atac de cor. Quan el vaig començar en català el relat es convertia, en colpir-me emocionalment, en un exercici de sentimentalisme que l'hauria fet il·legible, i vaig pensar que me n'havia d'allunyar. La solució va ser escriure'l en francès, una llengua que domino prou bé però que no em comporta la mateixa càrrega emocional, i això em va permetre d'allunyar-me'n.

—Però a la novel·la apareix un altre personatge en coma que, com l'Enric, s'expressa com si fos viu, Teresa. És inventat?

—Sí. El vaig crear per a descriure dues aproximacions diferents a una mateixa situació. El que tenen de diferent són les famílies respectives i la manera com s'enfronten al cas.

—De totes maneres, les famílies no són gaire diferents, encara que puguin reaccionar de manera diversa.

—Tenen molts punts en comú. Vaig defugir expressament de crear dues famílies amb situacions massa diferents perquè la novel·la s'hauria situat fora del terreny on jo volia. Havia pensat en situacions més contrastades i ho vaig descartar perquè pensava centrar el discurs en els dos personatges que hi ha en coma.

—Descriu amb detall la situació hospitalària dels malalts. No vàreu pensar que això seria força previsible, en tots dos casos?

—No només és previsible sinó que anuncio el final des del principi. No m'interessa la trama i no vull que el lector es preguntin quin serà el final. M'interessa més el recorregut que no pas les conseqüències de la situació final. D'una altra banda,

JORDI PLAY

Jordi Boixadós publica la novel·la *Àngels a l'andana*, a l'editorial Columna.

aquesta diguem-ne previsibilitat és comuna en la major part d'aquests casos. Volia descriure la situació en què es troben les famílies quan afronten un cas d'aquesta mena.

—Heu preferit reproduir fidelment el cas del germà o heu volgut tenir les mans lliures?

—Vaig seguir el recorregut tal com recordo que el vaig viure jo i l'entorn més directe. Em semblava imprescindible perquè una de les coses que he volgut transmetre al lector és com funcionen les lleis en aquests casos i el comportament dels metges i de les famílies, i, per tant, volia que tot s'ajustés tant com fos possible a la realitat. De fet, aquesta és la causa per la qual l'altre personatge que es troba en una situació familiar és a casa i no a l'hospital. Si haguessin mantingut el cos del meu germà en funcionament hauria acabat a casa o en una residència, en una situació estable que s'hauria allargat qui sap quant de temps, com li passa a la Teresa.

—Les persones estimades que

ens deixen serien àngels?

—Quan una persona ens deixa, creure en el més enllà o no, no té gaire importància des del punt de vista emocional. Si els hem estimats, el record que ens en queda ens aportarà la felicitat d'haver-hi conviscut. Des d'aquesta perspectiva, i només d'aquesta, per a mi són àngels. I, ho recalco, només des d'aquesta perspectiva, perquè no crec que hi hagi res més.

—El fet d'haver escrit el llibre en francès, prèviament, us ha fet un autor nou, estilísticament parlant?

—Tant com nou, no gosaria dir-ho. Però sí que m'ha ajudat a simplificar el llenguatge. Val a dir que feia onze anys que no escrivia res i, per tant, també hi ha un procés de maduració personal. I he recorregut a la ironia d'una manera molt més clara que no als meus llibres dels anys 90. Hi juguen, penso, tots dos factors, el procés de maduració i el fet d'haver escrit en una llengua estrangera, i tant l'un factor com l'altre m'han obert perspectives noves. Parlo, llegeixo i escric en set idiomes, alguns pitjor que alguns altres, i noto molt les diferències estilístiques, com treballa el cervell en cada cas... I això gairebé em provoca un plaer físic.

Lluís Bonada